

var. 328. IV. 16.
T
24 21
Duce Deo
DISPUTATIO PHILOSOPHICA

De
MAGIA NATURALI

*Cum approbatione & Consensu V. de Facultatis Phi-
losophicæ in celeberrima, quæ Aboæ ad Auram est,
Academia eruditiss ad ventilandum
publicè exhibita*

PRÆSIDE
M. IOHANNE S. VVASSENIO
VV-Gotho.

RESPONDENTE
AXELIO JONÆ ORRÆ / Finlando.
Ad Diem 17. Junij, horis & loco consuetis,
Anni 1648.

Seneca.
Cum imus per occulta Naturæ, cum divina tractamus, vindicandus est à malis
suis animus.

Levin. Lemn. ex Arist.
Nihil in natura rerum tam minutum, tamq; vile & abiectum, quod non al-
iquid admirationis hominibus adferat.



A B O Æ.

Excudebat Petrus Wald/ Acad Typogr. Anno 1648.

hiden. s. v. 217 no. 1.



Reverendis, strenuis & Præstantissimis Viris,

- DN. ERICO NICOLAI, *Pastorian My-
thyrtia/vigilantissimo.*
DN. ANDRÆ IONÆ ORRÆ / *Præ-
posito & Pastori in Høllola/dignissimo.*
DN. IOHANNI IONÆ ORRÆ / *Ge-
nerosissimi Dñi Gustavi Horn præfecto Circumspe-
ctissimo.*
DN. ELIÆ IONÆ ORRÆ / *Equitum
vice-Magistro perindustrio.*
DN. GUSTAVO IONÆ ORRÆ / *E-
quitum Decano Laudatissimo.*
DN. ARVIDO IONÆ ORRÆ / *Legi-
onis inter Equites Decurioni fidelissimo.*

*Factori, amico & Fratribus Germa-
nis unice colendis,*

*Hocce Exercitium Disputatorium
in Grati animi signum.
D.D.D.*

*Axelius Ionæ Orræ /
Respondens.*

PRODROMUS.

Magia Naturalis apud eruditos quosq; seculorum omnium in quanto fuerit & sit æstimio, Doctorum passim testantur monumenta. Hac primitus perfectè ornatus erat omnium nostrum parens Adamus: Hac imbutus erat Salomon, Sol & Sal sapientissimorum regum Mundi: Hujus enim de omnibus Naturæ mysterijs sermones, nil nisi accuratæ erant disputationes. Hanc sapientissimi quidq; festo excepere plausu, ut Empedocles, Æsculapius, Democritus, Plato, Anaxagoras, Archimedes, Porta &c. qui ad hanc Helenam formosissimam, ad hanc physicæ lampadem maximam sibi acquirendam è patrijs suis discesserunt, exilijs potius quàm peregrinationibus susceptis: Hæc Dea est, cui fame sicci, siti aridi, procul à villarum amœnitatibus, amicorum congressibus, in cubiculorum recessu contabescentes sedulo litant. In hujus ego, ne post Homerum Iliada conscribere videar, laudes asfurgere nolo, nullus interim dubitans, quin omnes candidi hanc materiam ut scitu jucundissimam & utilissimam, ita ventilatu dignissimam, vel me tacente, sponte suâ judicent. Cum itaq; Divinâ affulgente gratiâ, privatum Collegium physicum Disputationibus XXII. inclusum jam ad finem ferè perduxerim, placuit agellum Magicum aliquantulum laboriosius assumere repastinandum, atq; ea quæ de Magia Naturali antea privatim breviter proposui, nunc publicè paulò fusiùs persequi & paralipomena quædam sectari, idq; cum ob materiæ jucunditatem, tum etiâ gravitatem & amplitudinem: nulli enim in physicis tantum reperitur oblectamenti

& commodi, quantum in ipsa naturali magia. Hinc
verissimum est illud, quod Christ. Gluckstadt ex Libavio
dicit: Disputant quidem multi de vacuo, de infinito, de motu, de aeternitate
mundi & aliis questionibus Physicis, verum ubi anxie admodum singula e-
volverunt, nihil amplius in singularitate rerum profecerunt, quam fortè me-
dioriter eruditus. At hæc Magia stupenda Dei Opt. Max. opa
nobis pandit & ob oculos ponit, hæc est, quæ tot naturæ
arcana & occultas proprietates eruit & patefacit, totq;
Sympathiæ & antipathiæ effecta perquam admiranda
inquirat. Hæc nostra jam Rhodus erit, hic nobis pro vi-
ribus saltandum.

Cor lingvanti; Deus sacro nunc flamine lustræ,

Quod tibi discussus gratus & hicce fiet.



THESIS I.

Mundum ex concordia & lite compositum esse ac-
tè pronuntiavit Empedocles: In mundo nempe
ut infinitæ, ita admirabiles rerum naturalium sunt for-
mæ, qualitatibus nunc occultis, nunc manifestis scatentes
stupendis, quæ omnis amoris & odij sive sym-
pathiæ & Antipathiæ præbent fundamentum. Ex
his perfectè cognitæ & rectè applicatæ, Naturæ lu-
dentis latentes deliciae ac divitiæ magnificæq; spectacu-
la oriuntur, quæ non mercede sed miraculo coluntur,
unde scientiarum surgit Apex Magiæ. Hanc er-
go magnorum in Philosophia procerum vivis ex-
perimentis probatam improbare vel negare, est
experientiæ bellum indicere.

2. SYMPATHIA est amor naturalis corporis unius erga aliud. Amant enim se natura nullo accepto beneficio. Naphtha è longinquo ad se ignem trahit & inflammatur. Celebre est artiffimum illud ferri & magnetis conjugium, quo inito velut fœdere inter se suavissimo adherescunt complexu: Selenites nuda cutis contactu sanguinem quavis ex parte manantem sistit, dicente Fernelio: Frigore laesis medicamenta prosunt frigida; adestis calida. Venenum re venopellitur & similia similibus sæpè curantur. In Austria duo fuisse perhibentur gemelli, qui objectis Solis ad januam corporis lateribus, feras & claustra recluserunt. Sic multa sunt animalia, herbae, lapides, quæ cum homine atq; etiã inter se maximam fœrent concordiam.

3. ANTIPATHIA est odium naturale corporis unius adversus aliud. Sicut enim rapus dissimilium, sic etiã fuga dissimilium in tota viget natura. odio se prosequuntur plurima vehementissimo, nulli datâ offensâ. Oleo, butyro ac pinguedini accensis aquam si affundis, ignis aquam fugiens, non sine murmure loca petit superiora ipsaq; sæpè incendit ædes: Pernicialia sunt cicuta & ruta odia. Torpedo ad motum licet pigra, mugiles tamen venatur & capit velocissimos. Hirundinis nostrum & amygdala amara ebrietati resistunt. Un-

gula alci comitiali morbo contrariatur. Homo & serpens ita irreconciliabili dissident similitudine, ut viso saltem serpente horreat & contremiscat, imò hoc viso femina non raro abortiant. Elephas suum, arietem & murem metuit ac fugit: Pullus gallinaceus vix ovo exclusus accipitrem aliasq; rapaces volucres formidat & ad matrem fugâ sibi consulit, cum equum vel bovem non pertimescat. Sic lupum fugit ovis, hyænam canis, canem lepus, accipitrem columba. Homines etiâ quidam innato quasi ardent odio, licet nullâ abin vicem injuriâ affecti: Talem affectum in Volusium se habuisse testatur Catullus:

Non amo te Volusi, nec possum dicere quare,
Hoc tantum possum dicere, non amo te,
Sunt homines, qui felium præsentia in animi incidunt deliquium; Sed nostri jam non est instituta singula ejusmodi hic enumerare: illi enim qui Naturæ atrij penitissima secreta & recessus intimiores penetrare gestit, difficile non erit alijs ut in medium proferre exemplorum myriades. Hinc prænominato Empedocli suffragatus Heraclitus, Naturam ex bello genitam affirmavit.

P O R I S M A. Qualitates occultas, quæ sensus fugiunt, proprioque nomine designari nequeunt, ignorantia Asylum & muliereularum nemias statuere, ignorantis & impudentis; non sapientis est. Non enim omnia naturæ opera ad notas & manifestas quatuor Elementorum mixturas earumq; qualitatum temperaturas referri possunt, cum plurima eaq; nobiliora super harum conditionem longè sint elevata & in abstrusiori naturæ penu fundata, sic per qualis, occultas, non manifestas, magnæ ferrum trahit, Heliotropium

ad nutum Solis circumagitur: Torpedo omnia piscatoris membra etiam per
mundinam longissimam stupefacit. Echensis live Remora impetuosissimum
navis impedit cursum. Ex hisce iam paulo prolixius pralibatis satis liquet,
in quibus Magia Naturalis sit fundata.

4. *Magia communi Doctorum suffragio à voce*
Magus deducitur, quæ vox apud Persas sapientem si-
gnificat: ut enim Romani suos babuere Sapientes,
Græci Philosophos, Indi Brachmanes, Babylonij
& Assyrij Chaldaeos, Galli Druidas, Ægyptij Sa-
cerdotes; Sic Persæ Magos, qui non solum Reli-
gioni præfuerunt, verum etiâ studia tractarunt Phi-
losophica.

P O R I S M A. Hinc Magia altior sanctiorq; Philosophia verè
audit: Non enim vulgaria & ante cuiusvis pedes posita considerat Magia, sed
quæ in secretiori Naturæ archivo abscondita servantur.

5. *Ex his patet (1.) Magiæ nomen apud Persas*
fuisse honestissimum, eoq; nihil altius, nihil plausibilius
dari potuisse, adeo ut Regiâ Majestate indignus habe-
retur, qui magiâ hac imbutus non esset. Verum cum
laudatissimæ huic Magiæ, otiosa, superstitiosa ac impia
discipline accefferint, factum est, ut vox hæc (2.) ob im-
postorū colluviem aliter etiam acciperetur, in deterio-
rem videlicet partem, pro Magia Diabolica & infam-
mi, immundorum spirituum commercijs inauspicata
& sceleratissimæ curiositatis arte formata, quam ho-
mines quidam miserrimi, diabolicâ fraude fascinati, quò
vel admirandam rerum occultarum peritiâ, vel va-
nam quandam gloriolam sibi acquirerent, naviter ex-
coluerunt, non tam alijs, quàm sibi metipsis injurijs.

He

6. *Hodie verò vox Magiæ (3) litè sumitur, pro rerū naturalium cognitione secretiori Licita vel Illicita: Et sic significat facultatem quandam, quā quis divinare & res prorsus admirandas præstare potest, non habito respectu, an ea ex Libro Naturæ, an nefaria Satanæ confederatione sit quasita, undè ad ambiguitatem tollendam addi solent hæc verba: Licita sive Naturalis, & Illicita sive Dæmoniaca.*

FORISMA. Magia Naturalis magnum maximi Dei donum est; Dæmoniaca verò flagitiosissimum inventum, Sacro codici & bonis II, b9, contrarium, sui cultorem cum gemitu & fremitu ad orcum protrudens.

7. *Magia Naturalis aliàs dicitur Philosophia occulta, Philosophia secretior, Philosophiæ apex, Philosophiæ consumatio, Divinatrix, Toaumaturgica, &c.*

8. *Per scientiamne an artem vel per Habitum definienda veniat Magia, inter sese disceptant Philosophi; verū nos hic in limine statim illud inculcandum censemus, quod in Ethica sua Heiderus: Nos, rebus intellectis, in verborum usu debere faciliores esse: qui enim magni sunt in parvis, semper parvi sunt in magnis. Quidam artem volunt, ut Cardanus: Scientiam alij, ut Joh. Porta: alij sapientiam ut subtilis Scaliger Exerc. 327. ubi ait: Atqui hæc quidem (magia) artis nomine sese appellatam dolet, quæ mera est sapientia. Nos & Scientiam & artem magiam hanc esse dicimus, Scientia est Magia, prout*

prout interiora naturæ mysteria per centas causas speculatur ibiq; quiescit: Ars est, dum, acquisita scientiâ, ulterius progreditur & opera admiranda molitur. Et proinde Magiâ per Habitû ex scientiâ & arte cõstârê, salvâ tamen aliorû auctoritate, definiendâ statuimus.

9. Duplici Magia gaudet objecto: Res enim abditas scrutatur & opera admiranda efficit. Secundum prius Divinatrix salutaris solita est, unde Scal. Cardanum ita alloquitur: Eam (magiam putat) tu cum separas à divinitate, non nisi ridiculam ac nefariam istam vestram Picatricis & aliorum lemurum nugas atq; somnia videris agnovisse; Secundû posteri⁹ Thaumaturgica dicitur, prout opera ea producit, quæ vulgarib⁹ ingenijs prodigiosa videntur.

10. Definitur itaq; Magia Naturalis non incommode, quod sit, Habitus rerû abditarû scientiâ, operûq; admirandorû arte cõstâs, è Libro Naturæ acquisitus.

11. Cum itaq; partim contemplatione contenta sit, partim ad opera admiranda progrediatur, dividitur rectè in Theoreticam & Practicam. Illa rerum obscurarum & abditarum est scientia, quâ claruit Anaxagoras, qui ex secretiori cœlestium literarum scientia prædixit, quibus diebus saxum ex alto in terram esset casurum, quod etiam interdiu ad Ægos flumen in Thrasia factum est. Idem secundû Theoreticam illam Magiam in siccitate maxima pluviam

prædixit, eamq; ob causam diuino honore maculatus est. Talis etiam erat Democritus, dum olei prævidens caritatem, in toto tractu omne coëmit oleum ex eoq; sequente anno questum fecit maximam. Hæc cognitionis ad opera admiranda applicatio est: Secundum hanc Archimedes, Porta, aliq; varia eaq; mira produxere opera.

PORISMA. Verba, characteres & ceremoniæ ad Magiam Naturalem non spectant: qui enim hisce in morborum curationibus, studiis, conuictu, bello, mercatura, agricultura, piscatura, &c. mira quædam præstare conantur, non naturalem sed Diabolicam exercent magiam.

12. *Magia Naturalis in tota sua latitudine considerata, cum sit habitus aggregatus ex scientia & arte, merito eandem cum Philosophia sortita est diuisionem, imò Magiam secretiorem & subtiliorem Philosophiam non absurdè dixerim: ad varias enim philosophiæ partes, imò extra Philosophiam sese protendit, ubi quicquid admirabile in natura præstatur, id rectè Magiæ veniat nomine.*

13. *Primò itaq; magia ad Physicam spectat, quatenus nimirum omnia opera admiranda ad ipsam naturam velut normam exactissimam ponderantur: totius enim Magiæ trutina physica est; ideoq; hic omnia physici censuræ sunt submittenda, ac an spuria naturæ proles sit Magia, an germana, disquirendum. Dum itaq; physicus rerum naturalium abditas, & occultas proprietates ac affectiones de corpore naturali per causas eruit & altius rimatur, Magiam*

Naturalem proficitur. Hic uberrima Natura secretioris oblectamenta sese prout in quibus masculè se humana exercet industria, quis hic magnetis vires, quibus ferrum trahit & ad mundi se convertit polos, non obstupecat? Hinc ferrum vi magnetis supra tabulam potest saltare, nullo visibiliter lapide admoto: harenæ ab invicem separari: ferrum in pariete ascendere & descendere: harenarum exercitus præhæri, & quæ sunt innumeri eiusmodi naturæ spectacula amoenissima.

PORISMA. Natura arte est præstantior; ab illa itaq; magiā magis dependet quàm hac: Magiæ enim opera nihil aliud sunt, quàm Naturæ opera; Ars verò ad opus ministra saltem est & famula. Ars potens, Natura potentior, Deus potentissimus.

14. Deinde ad Botanicam etiam pertinet, quatenus ex herbarum dignotione & accurata earum cognitione debitaq; postmodum applicatione multa surgunt opera, quæ admirationem pariunt vulgaribus, oblectationem eruditioribus:

Quò enim major ignorantia, eò major admiratio. Sic Mandragora adnata vitib' vinum efficit soporiferum. Hæc Magiæ Hannibal, adversus Afros rebellantes à Chærtagenensibus, missus, lepido stratagemate victoriam obtinuit: Nam vinum Mandragoræ permixtum in magna copia secum attulit: post levi prælio commisso, Afros consultò cessit, ubi Afri, castris eius occupatis, in gaudium effusi, vinum istud mandragoræ infectum avidè biberunt; quo facto instar mortuorum altissimo sepulti sunt somno, undè Hannibal reversus omnes eos absq; difficultate captos trucidavit.

PORISMA. Nulla herba (sicut nec verba, characteres & ceremoniæ) tantà pollet virtute ac vi, ut corpora humana reddere possit inconspicua aut contra ictuum iniuriæ immunia: Corpus enim coloratum per medium rectè dispositum, ab astantibus rectè sese habentibus non potest non videri: Mollia etiam cum sint corpora humana, mollities illa, salvis manentibus animæ operationibus, in duritiem mutari nequit. Ubi itaq; ii, qui nostrâ linguâ Gærda nominantur, nullam à ferro sphaerulifve plumbeis sentiunt læsionem, Diabolus ipse ictus suscipi, quo homines secum in æternam trahat perniciem. Botanica ergò à Botanomania distinguenda, vitiosa vitiosis relinquenda & decus virtuti.

15. Deniq; ad Medicinam se extendit Magia, quatenus scz. artificiosè, rectè & perfectè medi-

camenta sua miscere, temperare & compari modo ad ea peragenda componere & applicare novit. Ex hac ipsa adversus pestem precautions & antidota fortissima addiscuntur. Ex hac Magia parte vulnera gravissima brevissimo temporis spacio sanantur. Talem Magum fuisse Æsculapium perhibent, unde de illo versus:

Tuq; potens artis, reduces qui tradere vitas
Noſti, atq; in cœlum manes revocare ſepultos.
Sic hominis ſubitaneâ morte perempti calva Epilepſiæ
medetur, idem pœoniam præſtare, medicorum teſta-
tur calculus.

PORISMA. Unguentum armatorium Diabolicam magiam ſapit, non Naturalem. Nullus enim hic adest contactus vel virtualis vel corporalis. Nulla hic inter ferrum lædens & corpus læsum ſympathia. Nec obſtat illi, qui tali utitur unguento, Satanz nunquam hac in re imploraſſe opem. Adest enim pactum cum Satana, ſi non explicatum, implicitum tamen. primus enim inventor pactum habuit explicatum, qui verò hunc ſequuntur, media à Diabolo præſcripta adhibendo, implicitum habent. Ad
Cedite mortales procul hinc; latet angvis in herba.

16. Præterea ad Chymiam ſeſe dilatat, quatenus nimirum per calcinationes, extractiones, putrefactiones, ſublimationes & corporum miſtorum in atomos ſive minima ſua ignis adminiculo reſolutiones, res admirabiles ac vulgi caput excedentes perficiuntur. Hic crassa corpora ſpiritus fiunt & ſpiritus viciffim craſceſcunt. Sic ferrum, æs, plumbum in aurum vel argentum poteſt mutari, aurum ex argento, ære, ferro, &c. extrahi. Hic Chymica illa

ſpirita

*principia Sal, Sulphur & mercurius à corpore misto
artificiose separantur & pura ab impuris secernuntur,
unde non solum admiranda, sed etiam utilissima sæpe
surgunt opera.*

PORISMA. Metallorum quorundam transmutationem negare est
Experientiæ reclamare & invalidis rationibus pimum considerare. Sensum
enim dimittere in iis, quæ sensibus manifesta sunt, & querere rationes, imbe-
cillitas humani est ingenii.

17. Tandem ad Mathematicam etiam spe-
ctat, ubi ex hujus principiis stupenda in Natura o-
pera construuntur. Sic Magia docet ignem longis-
simè ejaculari, pneumatica horologia miro artificio
conficere, & quæ sunt sexcenta hujusmodi arcana uti-
lissima. In hac Magia specie laudem reliquis præ-
ripuit Archimedes Syracusanus Philosophus &
verè magus, qui specula fecit concava, quibus Roma-
norum Syracusas obsidentium classem incendit, imò in-
strumentis suis hostes tanto perculit terrore, ut non
amplius cum hominibus, verum cum Dijs sese pugna-
re persuasum haberent: idem vitreum fecit cælum,
ubi sub pedibus spectare licuit sidera. Hunc æmu-
latus Drebelius, globum confecit circumrotabilem, o-
stendentem Annos, menses, dies, horas, cursum pla-
netarum. &c.

PORISMA. Opera Magiæ cum utilitate debent esse coniuncta.
Non enim omnia, quæ magiæ nomine circumferuntur, laudem merentur;
Reperiuntur non pauci, qui plura inania & inutilia, quàm frugifera sectantur,
qualia sunt: homines dementare, mulieres vestibus denudare, gemmas spu-
ritas producere veris prorsus similes, omnis generis monstra procurare, à quib;
tm. & Deus & Natura abhorrent. Sic etiam artis inertis est vinum vertere in a-
cetum. Rectè enim Scal. Exerc. 326. dicit: Nostri vindelici & Norici ma-
gicè

Ant alteram huic adversam: malint fortè eandem nostri Sveci & Fenni. Sic etiam sterilis est ars Muscam eudere ferream, quæ è domini manu egressa, præfentes circumvolitet fessaq; ad manum heri revertatur: Membrana, quæ nucis cortice contineatur, Homeri iliadem inscribere: Navem eburneæq; tàm parvam facere, ut pennæ apicula tegi queat. Hæc & similia, cum nec necessitatem ullam nec utilitatem adferant, & artifice magis quàm empropi profint: multum laudis non merentur. Homines utilia ignorant, quia inutilia didicerunt.

18. Specialiter autem ad Astrologiam pertinet magia, & cum ipsa divinâ quadam consortij lege conspirat, quatenus nempe ex peculiari siderum influxu rerum consensus & dissensus non sine voluptate eruantur, atq; metallorum, lapidum, herbarum & animantium effecta, vires ac motus panduntur. *Hinc herbe, lapides, metalla, homines, bruta Saturnina, Jovialia, Martialia, Solaria, Venerea, Mercurialia, Lunaria.* Sic Heliotropium ab ortu in occasum Solem insequitur, abeuntem intuetur, cumq; eo circumvolvitur. Oriente caniculâ mare aestuat, vina in dolijs fervet ac ebulliunt. Sic etiâ pro vario luminis motu & constitutione, vario etiam aestu ipsû mare cõcitur, nunc inrumescit nunc detumescit, fluit ac refluit. Formicæ inter lunio quiescunt, plenilunio etiam noctibus operantur. Cancrorum, ostrearum & conchyliorum corpora cum Luna augentur & imminuuntur, imò in herbis, brutis & ipsis deniq; hominibus pro diverso Lunæ positu humores accrescunt & decrescunt.

FORISMA. Astra suo influxu in voluntatem hominis non agunt: Scilicet directè & necessario: inclinant astra, non cogunt. Sapiens ergo

ergo stellis dominabitur, dum iisdem affectata servitute insipiens subiacet.

19. Ad Oeconomiam non incompetenter refertur magia, quatenus parvâ rei familiaris jacturâ domesticas res parare & paratas admirabiliter conservare facit. *Hic tempora fructibus serendis & colligendis, lignis secandis, alijsq; in œconomia operibus præstandis idonea panduntur, ut usum nobis præsent longiorem, commoditatem majorem.* Plura quidem adhuc pro ipsius Magiæ Majestate & amplitudine pugnantiæ promi possent, quæ brevitas ergo hic omittuntur.

PORISMA. Spiritus familiares acceptandi non sunt, sed Christiano homini veneni instar fugiendi. Sunt eò dementiæ quidam progressi, ut putent se his licite uti spiritibus (Dragodier) ab iisq; fortunas ac divitias accipere: certis etiam inclusos ergastulis quidam tales gestant, doctrinam & honores ab illis reportaturi. Verùm nulla homini cum Diabolo societas, orandum potius & laborandum.

20. Præter magiam hanc licitam è pulcherrimo Libro Naturæ petitam, datur etiam, ut diximus, alia infamis & Diabolica, quæ est privatio Habitus Magiæ Naturalis, quem in mancipijs suis supplere conatur Dæmon.

21. Hæc varijs & ferè innumeris fit modis: mille enim nocendi artibus in genus humanum Satanaz fremit, miseros homines seducendo. Ad tres autem generales species reduci potest fæda & detestabilis hæc Magia, quod sit vel Divinatoria, vel Præstigiatoria, vel Effectoria.

22. DIVINATORIA est rerum abditarum opus
Dæmonis parta cognitio. Cum enim *Satanas* spi-
ritus sapiens sit, & multarum rerum abstrusissimarum
cognitionem habeat, ideoq; homines arcana & oc-
cultia docere facile potest. Sicut autem ipse *Diabo-*
lus se sistit vel candidum ac velut *Angelum Lucis*, vel
Nigrum & spiritum tenebrarum; ita magia hæc
vulgaris est vel subtilis, vel crassa. utraq; infinitis fit
modis, quos tamen hic recensere opera pretium non
ducimus.

PORISMA. *Diabolus* homines reverà à mortuis suscitare ac per
eos divinare non potest. Soli enim *DEO* Animarum competit reunitio.
Hinc etiam sequitur animas sagarum extra corpora abripi & ad nocturna co-
muna transferri vicissimq; cum corporibus uniri neutiquam posse.

23. PRÆSTIGIATORIA est admirandorum o-
perum sed apparëtium auxilio *Diaboli* productio.
Non enim omnes *Satanæ* effectus veri sunt & tales
quales apparent, sed putativi per plurimi, quibus calli-
dissimus ille spiritus hominibus sæpè imponit, dum o-
culi tam magorum, quàm aliorum aspectantium, per-
mittente ita *Deo*, fascinantur & illuduntur.

24. Tripliciter autem præstigijs hisce homines
decipere solet. 1. Objectum verum removendo.
Sic magus quidam rustico devoravit currum cum fœno
& equis. 2. Objectum falsum offerendo. Sic ferunt
Pasetem discubituris hospitibus lautissima convivia
monstrasse, eaq; vicissim statim evanuisse, discumben-
tibus omnibus fame & siti elusis. 3. Sensus perversen-